

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна
Основи вокальної методики

Освітній рівень	I освітньо-професійний	Курс	I
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	1.2
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	4
Спеціальність	O25 Музичне мистецтво	Годин	120
Освітньо-професійна програма	Підготовки бакалавра	Лекції	32
Форма Навчання	Денна	Практичні / семінарські	32
Статус	Обов'язкова	Самостійна робота	56
		Семестровий контроль	Залік – 1 Іспит- 2

Інформація про викладача

ПІБ, посада	ГРЕБЕНЮК НАТАЛІЯ ЄВГЕНІВНА
Профіль викладача	ORCID ID 0000-0002-2256-5614
e-mail	ngrebenuk921@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни «Основи вокальної методики» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус визначає обсяг знань здобувачів освіти, алгоритм вивчення дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Метою навчальної дисципліни є вивчення сутності професійного

комплексу вмінь сучасного викладача академічного співу, як організатора творчого процесу; викладача вокальних дисциплін у фахових передвищих навчальних закладах. Під час вивчення курсу здобувач освіти має опанувати систему методів, форм і прийомів вокального мистецтва; вивчити різноманітні аспекти вокальної методики як актуальної проблеми виконавства; створити теоретичну основу для побудови переконливої індивідуальної методики у роботі з учнем; опанувати специфікою педагогічної діяльності та оволодіти сучасними методами та формами викладання вокалу у фахових передвищих навчальних закладах.

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування загальних та спеціальних **компетентностей**, зокрема:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **спеціальних (фахових) компетентностей**:

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та вокальній педагогіці.

Програмні результати навчання

ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН13. Уміти здійснювати педагогічну діяльність.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні *знати*:

- сучасний стан розвитку світової вокальної культури;
- специфічні відмінності художньо-виконавських напрямків сучасного вокального мистецтва;
- зміст основ вокальної методики, основних вокально-педагогічних та вокально-методичних категорій, різні наукові підходи до них;
- сутність провідних теорій голосоутворення та досягнень у сфері вокально виконавства та педагогіки;
- методичні основи роботи над елементами співочої звучності;

- методичні досягнення майстрів вокального мистецтва, як виконавців, так і викладачів;
- специфіку викладання вокалу у фахових передвищих навчальних закладах;
- основні методичні положення викладання спеціальних вокальних дисциплін /концертно-камерного співу, оперного співу, вокального ансамбля/;
- методику добору вокально-методичної літератури у педагогічних цілях;
- педагогічний репертуар для роботи зі здобувачами освіти різних курсів;
- принципи постановки вокального апарату;
- методику проведення індивідуальних занять.

Уміти:

- користуватися термінологічною системою, що склалася у мистецтвознавстві, вокальному виконавстві та вокальній педагогіці;
- аналізувати творчість видатних митців вокальної педагогіки та виконавства;
- застосовувати методичні досягнення провідних вокальних педагогів та співаків у власній виконавській та педагогічній діяльності;
- вільно орієнтуватися в методико-теоретичних положеннях вокальної педагогіки та виконавського мистецтва;
- використовувати базові знання з теоретичних основ вокального мистецтва та педагогічної практики.
- скласти робочий план для здобувача освіти, враховуючи педагогічні принципи виховання співака та його індивідуальні особливості;
- сформулювати установку на пошук взаємозв'язків педагогічній та психологічних наукових ідей з проблемами вокального навчання та вокального виховання;
- творчо вирішувати проблеми навчання здобувачів освіти.

Перелік тем.

Тема 1. Психологічні процеси та риси особистості. Три психологічні сфери

Тема 2. Значення індивідуально-психологічних відмінностей у вокальній педагогіці.

Тема 3. Фізіологія вищої нервової діяльності. Будова та функції нервової системи.

Тема 4. Акустична будова голосу. Характеристика звуку.

Тема 5. Форманти голосних та співочі форманти. Особливості та характеристика.

- Тема 6.** Будова органів голосоутворення.
- Тема 7.** Орган слуху.Музично-вокальний слух.
- Тема 8.** Вокальне дихання. Типи вокального дихання. Історичний екскурс.
- Тема 9.** Дихання, гортань та артикуляційний апарат у мові та співі.
- Тема 10.** Дефекти голосу та шляхи їх подолання.
- Тема 11.** Гігієна голосу та вокальний режим співака.
- Тема 12.** Діапазон співака. Його розвиток
- Тема 13.** Регістри голосу співака та їх зглажування. Перехідні ноти.
- Тема 14.** Резонатори співочого голосу. Грудний та головний.
- Тема 15.** Класифікація голосів. Визначення типу голосу.
- Тема 16.** Методичні принципи та практичні прийоми виховання дитячого голосу.
- Тема 17.** Фонетичний метод виховання голосу та вокальна мова співака.
- Тема 18.** Вправи для розвитку вокальної техніки. Вокалізи.

Форми та технології навчання.

- У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують аудиторні заняття (лекційні заняття).
- У процесі самостійної роботи здобувачі освіти поглиблено вивчають матеріал навчальної дисципліни, виконують запропоновані завдання, пишуть реферати, відповідають на модульні питання, тестування.
- З навчальної дисципліни передбачені наступні види самостійної роботи здобувача вищої освіти: вивчення конспекту лекцій; ознайомлення з методичною літературою; тезисне конспектування ключових питань лекції, письмові завдання.
- Зазначені види самостійної роботи виконуються здобувачем вищої освіти поза аудиторією.

Навчальні ресурси.

- Навчання проводиться за допомогою сервісів Zoom та Google Meet (відео-телефонний зв'язок), Google Forms (програма для адміністрування опитувань).
- Для забезпечення освітнього процесу додатково використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle. Платформа використовується на основі ліцензії GNU General Public License.
- Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger, Telegram тощо; використовуються застосунки Google Disk, Google Meet, Zoom тощо.

Система оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти

90–100–A– відмінно, володіє теоретичними знаннями навчальної дисципліни на високому рівні та постійно їх поновлює. Знає професійну термінологію, може надати грамотне визначення всіх термінів. Обізнаний із сучасними теоретичними підходами і концепціями музичного навчання. Опрацьовує теоретичний матеріал на продуктивному та творчому рівнях. Володіє належним обсягом позапрограмного матеріалу, яким користується під час відповіді. Творчо ставиться до завдань, рекомендованих для самостійного вивчення.

82–89–B– добре, володіє теоретичними знаннями навчальної дисципліни на достатньому рівні, володіє професійною термінологією, може дати визначення всіх термінів. Розуміє логічні зв'язки між темами навчальної дисципліни. Опрацьовує теоретичний матеріал на репродуктивному та частково – пошуковому рівнях. Уміє зіставляти і узагальнювати.

75–81–C– добре володіє теоретичними знаннями навчальної дисципліни на достатньому рівні, може надати визначення термінів. Опрацьовує теоретичний матеріал на репродуктивному рівні. Виконує стандартні

практичні завдання продуктивного рівня з незначними помилками, які в змозі самостійно виправити і пояснити.

64–74–D– задовільно, володіє теоретичними знаннями навчальної дисципліни на середньому рівні. Знає професійну термінологію. Опрацьовує теоретичний матеріал на репродуктивному рівні. Бачить деякі логічні зв'язки між окремими темами навчальної дисципліни та розуміє логіку розкриття конкретної теми. Виконує стандартні практичні завдання з помилками, які в змозі пояснити після виправлення викладачем. Частково виявляє ініціативу під час навчальних занять.

60–63–E– задовільно володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння його зіставлення та узагальнення, але не виявляє самостійного творчого мислення. Опрацьовує незначну частину додаткової літератури з навчального предмета. Не виявляє пізнавального інтересу до навчального предмета.

35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання), володіє теоретичними знаннями навчальної дисципліни на початковому рівні. Може дати визначення деяких термінів, але пояснює їх спрощено. Опрацьовує теоретичний матеріал на репродуктивному рівні, без аналізу. Виконує стандартні практичні завдання з грубими помилками. Не виявляє ініціативи під час навчальних занять. Працює безсистемно.

0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на рівні окремих фактів і основних фрагментів, що становлять певну складову змісту навчальної дисципліни

Інклюзивне навчання.

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів.

Політика навчальної дисципліни.

Викладання дисципліни відповідає вимогам Положення Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «Про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>

Рекомендовані джерела.

1. Антонюк В.Г. Santaresonprosofiato в теорії співу М.Гарсія та сучасних дослідженнях: Українське музикознавство: К.,2011.Вип 37.
2. Бенч-Шокало О. Г. Український хоровий спів: Актуалізація звичаєвої традиції: навч. посіб. Київ: Ред. журн. «Укр. Світ», 2002, 440 с.
3. Вотріна В.В. Мистецтво співу і вокальна методика М.Є.Донець-Тессейр: К:НМАУ ім.П.І.Чайковського,2001.
4. Виконавські школи України: Кафедра сольного співу НМАУ ім. П.І.Чайковського (1971-2001).К.:НМАУ,2002.
5. Виховання духовності особистості : навч.-метод. посіб. / М. Й. Боришевський та ін. / за ред. М. Й. Боришевського; НАПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. Кіровоград : Імекс ЛТД, 2013, 104 с.
6. Голос людини та вокальна робота з ним: Монографія/Г.Є.Стасько, О.Д.Шуляр та ін.- Івано-Франківськ: Видавн.ПНУ ,2010,336с.
7. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови: Львів, 2000, 286 с.
8. Мадишева Т.П. Співак і мова /культура співу мовою оригіналу: теорія та практика: уч.пособ.-Харків:ШТРИХ,2002,160с.
9. Шип С. Музичний жанр в голосовому аспекті // Науковий вісник НМАУ. Вип. 16. Київ : НМАУ, 2002. С. 154-177.
- 10.Шуляр О.Д. Історія вокального мистецтва. Монографія ч.1 та ч.2.- Івано-Фпанківськ.-Видав. ПНУ ім.Стефаника.2010.С.352-360.
- 11.Архів клавірів та партитур. URL: <http://operascores>
- 12.Choral Public Domain Library (cpdl.org) / Архів світової хорової музики URL: http://www2.cpdl.org/wiki/index.php/Main_Page.
- 13.Hausmusik / Архів світової вокальної музики. URL: <http://www.hausmusik.ch/>.
- 14.International Music Score Library Project. URL: http://imslp.org/wiki/Заглавная_страница.
- 15.Werner Icking Music Archive / WIMA [Електронний ресурс]. URL: <http://icking-music-archive.org/index.php>.